

Arbetskraftsinvandring – en lösning på försörjningsbördan?

Demografiska rapporter 2002:6

**Statistiska centralbyrån
2002**

Demographic reports 2002:6

Labour migration – a solution on increasing dependency ratios?

Statistics Sweden
2002

Producent
Producer

Statistiska Centralbyrån
Programmet för demografisk analys och
jämslällldhet

2002 Statistiska centralbyrån

ISSN 0283-8788
ISBN 91-618-1146-7

Printed in Sweden
SCB-Tryck, Örebro 2002.10

Förord

Arbetskraftsinvandring och den framtida försörjningsbördan har debatterats under senare tid. I denna rapport diskuteras försörjningsbördans utveckling och hur arbetskraftsinvandring kan påverka försörjningsbördan.

Rapporten avslutas med kommentarer och slutsatser.

Rapporten har utarbetats av Åke Nilsson vid programmet för Demografisk analys och jämställdhet.

Statistiska centralbyrån i oktober 2002.

Svante Öberg

Torbjörn Israelsson

Innehåll

Ökad försörjningsbörda.....	5
Kalkyler om försörjningskvoter och arbetskraftsinvandring.....	7
Kalkyl utan arbetskraftsinvandring	8
En åldrande befolkning – fler pensionärer per förvärvsaktiv	8
Sveriges försörjningssituation är trots allt gynnsam	9
Kalkyl med arbetskraftsinvandring	10
Arbetskraftsinvandring – lösningen på försörjningsbördan?	10
Arbetskraftsinvandring föryngrar befolkningen.....	10
Kalkyl med fler förvärvsarbetande och färre förtidspensionärer	14
Fler förvärvsarbetande	14
... och färre förtidspensionärer.....	15
Kalkyl med en årlig arbetskraftsinvandring av 20 000 per år.....	17
20 000 i arbetskraftsinvandring per år.....	17
Kalkyl med fler invandrare i arbete	19
Fler invandrare i arbete.....	19
Folkökning.....	21
Större klyftor mellan de förvärvsaktiva och de äldre.....	22
Tillväxt	23
Slutsatser	24
Beräkningarna	25
Antagande	25
Tabeller.....	28

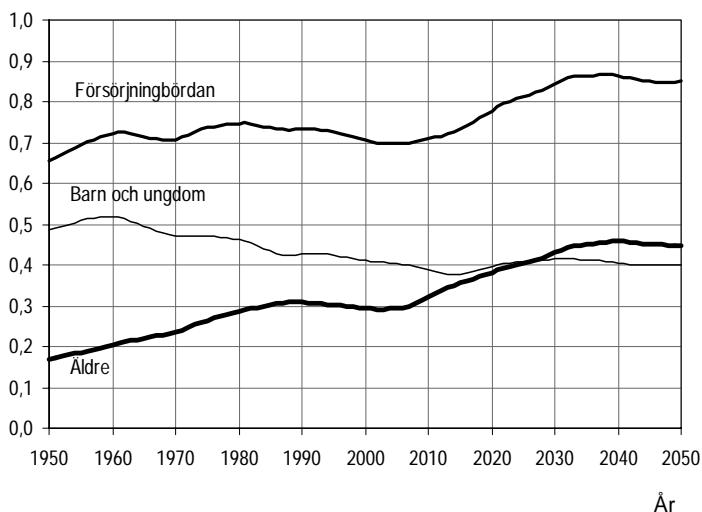
Ökad försörjningsbörda

Den ökade livslängden i kombination med att stora födelsekullar går i pension gör att försörjningsbördan för de förvärvsarbetande kommer att öka under en trettioårsperiod från år 2005.

Med kännedom om dagens åldersstruktur kan man blicka ca 30 år fram i tiden med rimlig precision när det gäller befolkningen i förvärvsarbetande åldrar¹ och ålderspensionärerna. Antalet ålderspensionärer kommer att öka kraftigt runt år 2010, när de stora kullarna födda i mitten av 1940-talet fyller 65 år. Tjugo år senare är det dags för 60-talisterna att fylla 65 år.

Försörjningsbördan för 20-64 åringar

Kvot

Kvoterna har beräknats som antalet 0-19 år / 20-64 år (Barn och ungdom), 65+ / 20-64 år (Äldre) och), 0-19 och 65+ / 20-64 år (Försörjningsbördan).

Som framgår av diagrammet ovan har den totala försörjningsbördan i stort sett varit oförändrad under den senaste femtioårsperioden och legat runt 0,7 barn och äldre per befolkning i förvärvsarbetande åldrar. Barn och ungdomars andel har minskat medan de äldres andel ökat. Den höga försörjningsbördan för barn för 30-50 år sedan

¹ Ändras Sveriges politik på migrationsområdet så att arbetskraftsinvandring blir möjlig kommer antalet personer inte bara i de förvärvsarbetande åldrarna att avvika från SCB:s prognos utan också bland barn och äldre. Det framgår bland annat av kalkylerna i denna rapport.

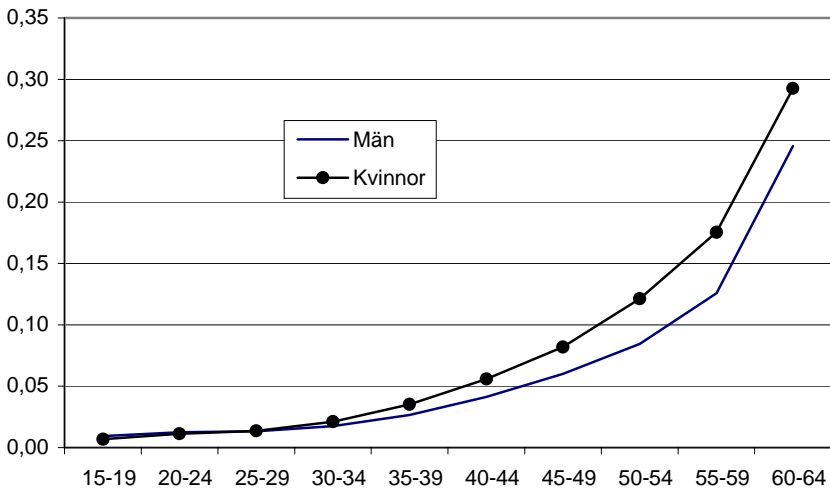
är dock illusorisk. Många började arbeta redan efter folkskolan eller grundskolan.

Från ett bottenläge i mitten på innevarande decennium kommer försörjningsbördan att öka kontinuerligt fram till 2030-40. Hela ökningen av försörjningsbördan beror på att stora födelsekullar går i pension, fyrtiotalisterna under åren 2005-15 och sextiotalisterna under åren 2025-35, samtidigt som medellivslängden antas öka med ca fyra år för både män och kvinnor.

Förändringarna i framtiden beror helt på tillväxten av antalet ålderspensionärer. Därför koncentrerar vi oss på den del av försörjningsbördan som faller på personer i ålder 65 år och äldre. I beräkningarna inkluderar vi också förtidspensionärerna som även har stor betydelse för försörjningsbördan. Jämfört med andra transfereringar som socialbidrag, sjukpenning, arbetslöshetsersättning är förtidspensionering ett mer permanent åtagande från statens sida. Förtidspensionering är dessutom en starkt åldersrelaterat företeelse. I åldrarna 40-44 år har fem procent av befolkningen förtidspension. Bland de som är 50-54 har 10 procent förtidspension och i åldersgruppen 55-59 år är andelen 15 procent.

Andel av befolkningen efter kön och ålder som har förtidspension år 2001

Andel

Avser helårspensionärer. I åldersgruppen 60-64 inkluderas personer med förtida uttag.

Kalkyler om försörjningskvoter och arbetskraftsinvandring

Arbetskraftsinvandring och den framtida försörjningsbördan har debatterats på senare tid. I denna rapport diskuteras försörjningsbördans utveckling och hur arbetskraftsinvandring kan påverka försörjningsbördan. Kalkylerna om försörjningsbördans utveckling och arbetskraftsinvandring baseras på alternativa beräkningar enligt nedan:

- *Kalkyl utan arbetskraftsinvandring* som bygger på SCB:s befolkningsprognos 2002-50, konstanta förvärvsfrekvenser (från år 2000) och konstant andel förtidspensionärer (från år 2001).
- *Kalkyl med arbetskraftsinvandring* som bygger på antagande om konstanta förvärvsfrekvenser, konstant andel förtidspensionärer och konstant försörjningsbörda (0,5 förtids- och ålderspensionärer per förvärvsarbetande). Arbetskraftsinvandring ser till att de förvärvsarbetandes antal växer i tillräcklig omfattning.
- *Kalkyl med fler förvärvsarbetande och färre förtidspensionärer* som bygger på antagande om stigande förvärvsfrekvenser, lägre andel förtidspensionärer och konstant försörjningsbörda. I övrigt är kalkylen lika med föregående kalkyl. Beräkningarna görs i två steg. I första steg renodlas effekterna av stigande förvärvsfrekvenser. Därefter kompletteras beräkningarna med lägre andel förtidspensionärer.
- *Kalkyl med en årlig arbetskraftsinvandring av 20 000 per år* och antaganden om konstanta förvärvsfrekvenser och konstant andel förtidspensionärer.
- *Fler invandrare i arbete* som bygger på antagande om stigande förvärvsfrekvenser bland de utrikes födda.

Kalkyl utan arbetskraftsinvandring

Denna beräkning kallad *kalkyl utan arbetskraftsinvandring* bygger på SCB:s befolkningsprognos 2002-50, konstanta förvärvsfrekvenser och konstant andel förtidspensionärer. I SCB:s prognos 2002-50 antas en blygsam arbetskraftsinvandring som antas öka något i samband med EU:s östutvidgning². Torts att en viss arbetskraftsinvandring ingår i antaganden kallas denna beräkning för *kalkyl utan arbetskraftsinvandring*.

En åldrande befolkning – fler pensionärer per förvärvsaktiv

Tidigare har vi sett på relationen mellan olika åldersgrupper. För att få en mer nyanserad bild relaterar vi pensionärerna till den förvärvsarbetande befolkningen. Förtidspensionerna inkluderas i gruppen pensionärer.

På varje förvärvsarbetande person går det nu 0,48 personer med pension, ålders- och förtidspension, d.v.s. i runda tal försörjer två förvärvsarbetande en pensionär³. Fram till år 2035 kommer kvoten att öka till 0,7 under förutsättning att dagens mönster⁴ består. Om drygt 30 år kommer således två förvärvsarbetande att försörja 1,4 pensionärer. Beräkningarna om antalet personer och deras åldersfördelningen baseras på SCB:s befolkningsprognos 2002-50. Andelen ålderspensionärer har antagits var densamma som i dag.

Automatiken i det nya pensionssystemet medför därmed att genomsnittliga pensionsnivån sjunker i förhållande till de förvärvsarbetandes standard. Se vidare avsnittet "Större klyftor mellan de förvärvsarbetande och äldre" på sidorna 22-23.

---

² Se sida 58 i Sveriges framtida befolkning Befolkningsframskrivning för åren 2000-2050 (Demografiska rapporter 2000:1)

³ Därutöver försörjs 0,6 – 0,7 miljoner människor av transfereringar genom sjukpenning, socialbidrag, arbetslöshetsersättning och ersättning inom arbetsmarknadsprogram. För att kunna renodla de demografiska konsekvenserna behandlas här bara de transfereringar, ålders- och förtidspensioner, vilka har ett starkt samband med åldersfördelningen.

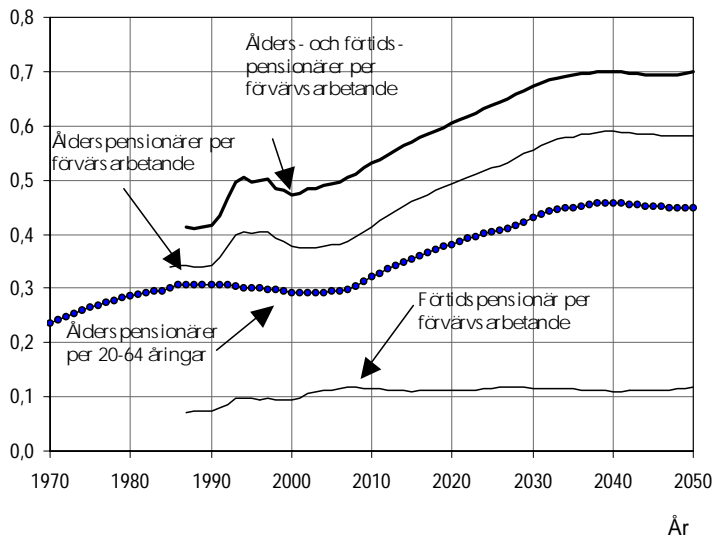
⁴ Med dagens mönster menas här att de köns- och åldersspecifika förvärvsfrekvenserna från år 2000 består. Vidare antas att andelen förtidspensionerade i varje åldersgrupp, med uppdelning på kön, är densamma som år 2001.

De förvärvsarbetandes försörjningsbörda av äldre och förtidspensionärer

Försörjningsbörda om dagens mönster bibehålls

Kvot

Den demografiska bilden visar andelen att ålderspensionärer (65 år och äldre) i förhållande till personer i förvärsarbetande åldrar har varit i det närmaste konstant under de senaste 20 åren. Om fem år ökar andelen ålderspensionärer. Ökningen fortsätter sedan under 30 år. Relateras antalet pensionärer till de förvärsarbetande blir av naturliga skäl kvoten större och ökningen går något snabbare.

En åldrande befolkning kräver dessutom större resurser för vård och omsorg. En tyngre börda kommer därför att vila på personerna i förvärsarbetande åldrar för finansiering och bemanning av äldreomsorg.

Sveriges försörjningssituation är trots allt gynnsam

I stort sätt alla länder i Europa står inför en situation med en åldrande befolkning. Endast Irland och Island, länder med höga födelsetal, kommer att ha en fördelaktig utveckling under de närmast 20 åren. Framtidsutsikterna för Sverige är trots allt bättre än för flera länder i Europa som t.ex. Tyskland och Italien. Båda länderna har sedan 1970-talet extremt låga födelsetal.

Kalkyl med arbetskraftsinvandring

Kalkylen med arbetskraftsinvandring bygger på antagande om konstanta förvärvsfrekvenser, konstant andel förtidspensionärer och konstant försörjningsbörda (0,5 förtids- och ålderspensionärer per förvärvsarbetande). Arbetskraftsinvandring ser till att de förvärvsarbetandes antal växer i tillräcklig omfattning.

Arbetskraftsinvandring – lösningen på försörjningsbördan?

Fler och fler framför åsikter att reglerna för arbetskraftsinvandringen bör lättas. Motiven varierar. Den befarade bristen på arbetskraft inom de närmaste åren är det vanligaste motivet.

Här behandlas dock de kommande problem med den framtida försörjningsbördan

I dag är antalet arbetskraftsinvandrare till Sverige litet, ca 5 000 per år⁵. Flertalet av dessa kommer ifrån Norden och EU-länderna. På 1960- och 1970-talet bestod invandringen till Sverige i första hand av arbetskraftsinvandring från de nordiska länderna och Sydeuropa. Sedan 1980-talet är flyktinginvandringen och framför allt anhöriginvandringen störst.

Migrationstrycket mot Nordamerika och Västeuropa är stort. Milliontals människor i Östeuropa, Nordafrika, Asien och Sydamerika är beredda att flytta. Någon brist på potentiella invandrare torde inte förekomma inom överskådlig tid. Den demografiska situationen i Östeuropa liknar Västeuropas. Farhågorna för en kraftig migrationsvåg från Östeuropa är sannolikt överdrivna.

Arbetskraftsinvandring föryngrar befolkningen

Låt oss göra en beräkning för att se hur stor arbetskraftsinvandring som behövs för att upprätthålla den nuvarande försörjningskvoten även i framtiden. Dagens försörjningskvot innebär att det går två

---

⁵ Enligt publicerad statistik invandrar drygt 3 000 per år av arbetsmarknadsskäl. Migrationen från de nordiska länderna ingår inte i dessa siffror. Enligt en grov uppskattning invandrar årligen 2 000 – 3 000 per år av arbetsmarknadsskäl från de nordiska länderna.

förvärvsarbetsbetande per pensionär (ålders- och förtids-). Vi bestämmer att arbetskraftsinvandrarerna får var högst 39 år med medföljande barn. Åldersgränsen är godtyckligt vald. Ett vanligt påstående är emellertid att när man fyllt 40 år är det svårare att få arbete. Vidare antar vi att den traditionella invandringen (familjeband, flyktingar, studerande) årligen är 4 procent av de utrikes födda boende i Sverige. Det är realistiskt att anta ett samband mellan antalet invandrare i landet och inflyttningen till landet. Antagandet är en procentenhet lägre än som observerats under den senaste 20-årsperioden. Sänkningen från 5 till 4 procent motiveras med att flyktinginvandring knappast kan stå i relation till antalet invandrare i Sverige. En del av anhöriginvandringen har sin grund i familjebildning med inrikes födda. En annan del av anhöriginvandringen avser adoptioner. Dessa migrationsströmmar kan antas ligga kvar på nuvarande nivå. För att inte komplicera modellen har procenttalet bara skalats ner med en procentenhet. Beräkningarna som presenteras här få ses som illustrationer av tankar om den framtida utvecklingen.

Under första åren ger antagandet lägre invandring än som använts i SCB:s prognos 2002-2050. Antaganden i prognosen 2002-50 har då fått företräde. Den traditionella invandringen består till stor omfattning av återförening av familjer och familjebildning med tidigare invandrade.⁶

Arbetskraftsinvandrarerna antas ha samma förvärvsfrekvenser som hela befolkningen, dvs. omkring 80 procent i de åldrar som är aktuella. Samma antagande gäller också för den traditionella invandringen vilket får anses var för högt.

När arbetskraftsinvandrarerna dominerade för 20 till 40 år sedan var benägenheten att återutvandra betydligt högre än i dag. Vi får därför anta att utvandringen kommer att öka när arbetskraftsinvandringen har kommit igång.

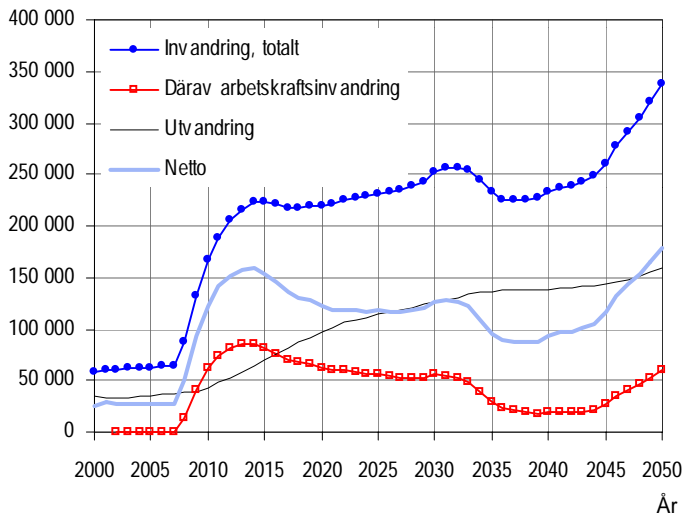
Resultatet av kalkylen framgår av diagrammet på nästa sida.

---

⁶ En detaljerad beskrivning av antagandena finns under punkten *Beräkningarna* på sida 25.

Migration – om två personer även i fortsättningen ska försörja en pensionär

Antal

De förvärvsfrekvenser och förtidspensionsmönster fördelade på kön och ålder observerade år 2000 resp. 2001 antas gälla under hela prognosperioden

Den totala invandringen avser både arbetskraftsinvandring, familjeband, flyktingar och studerande. Familjeband – medföljande familjemedlemmar, återförening av familjer och familjebildning – utgör en stor del av den totala invandringen.

Diagrammet visar att år 2008 uppstår ett behov av arbetskraftsinvandring. Det blir stora pensionsavgångar under de kommande åren samtidigt som de stora födelsekullarna från åren runt 1990 fortfarande utbildar sig. Under åren 2012-2015 kulminerar arbetskraftsinvandringen då behovet är drygt 80 000 per år. Arbetskraftsinvandringen antas ge en följdivandring - medföljande maka/make, återförening av familjer, familjebildning - vilket gör att den totala invandringen blir större. När arbetskraftsinvandrarna blir fler kommer rörligheten att tillta dvs. fler kommer att utvandra. Migrationsströmmarna kommer att öka kraftigt i båda riktningarna. Om tio år kommer invandringen - arbetskraft, familjeband, flyktingar - att vara tre gånger så hög som dagens och upp gå till drygt 200 000 per år. Om 20 år kommer utvandringen att ha tredubblats jämfört med dagens nivå och uppgå till ca 100 000.

Enligt kalkylen kommer befolkningen att växa från dagens 9 miljoner till ca 16 miljoner år 2050 varav 36 procent är utrikes födda jämfört med dagens 12 procent.

Under hela perioden 2005-2035 behövs en mycket stor invandring för att kompensera ökningen av antalet ålderspensionärer. Värt att notera är att på 2040-talet måste arbetskraftsinvandringen åter höjas för att i mitten på 2050-talet nå ca 100 000 per år. Då har arbetskraftsinvandrarna som anlände runt 2010 nått pensionsåldern varför behovet av invandring åter ökar. Så långt fram i tiden är det osäkert om Europa och Sverige i synnerhet har någon attraktionskraft på potentiella migranter.

Slutsatsen av denna kalkyl är att de kommande ändringarna i åldersfördelningen är så kraftiga att det i praktiken är omöjligt att föryngra befolkningen med hjälp av invandring. Ett alternativ kan vara att försöka kombinera arbetskraftsinvandring med fler personer i arbete.

Kalkyl med fler förvärvsarbetande och färre förtidspensionärer

Kalkylen med fler förvärvsarbetande och färre förtidspensionärer bygger på antagande om stigande förvärvsfrekvenser, lägre andel förtidspensionärer och konstant försörjningsbörda. I övrigt är kalkylen lika med föregående kalkyl. Beräkningarna görs i två steg. I första steget renodlas effekterna av stigande förvärvsfrekvenser. Därefter kompletteras beräkningarna med lägre andel förtidspensionärer.

Stigande förvärvsfrekvens bör samtidigt medföra lägre antal förtidspensionärer. Beräkningen görs dock i två steg för att tydliggöra effekten av båda antagandena.

Fler förvärvsarbetande

Runt 1990 var förvärvsfrekvensen ca 15 procent högre än år 2000. I en alternativ beräkning antas en återgång till nivån från åren 1989 och 1990. Den höga nivån nås inom en tioårsperiod. Därefter är nivåerna konstanta. I övrigt är förutsättningarna desamma som i föregående beräkning⁷.

Ökar förvärvsfrekvensen behövs arbetskraftsinvandring först år 2018 för att fylla tomrummet bland de förvärvsarbetande. Beräkningarna visar att arbetskraftsinvandringen "endast" blir 50 000 – 60 000 per år från 2020 och drygt tio år framåt i tiden. Den totala invandringen blir ca 150 000 men når en toppnivå omkring 200 000 år 2030. Kalkylen visar att invandringstoppen inträffat då sextioåringarna går i pension omkring år 2030 samtidigt som de små flödesökningarna från senare delen av 1990-talet och början av innevarande decennium träder in på arbetsmarknaden. Det är under en tjugoårsperiod som arbetskraftsinvandring är nödvändig. Utvandringen stabiliseras på en nivå på ca 100 000 fr.o.m. år 2035.

---

⁷ I föregående beräkningar stiger utflyttningsriskerna under en 20-årsperiod eftersom arbetskraftsinvandrare anses rörligare än övriga invandrare. Även i denna beräkning stiger utflyttningsriskerna på likartat sätt trots att arbetskraftsinvandringen börjar tio år senare än i föregående beräkning.

Enligt denna kalkyl når befolkningen 12,8 miljoner år 2050. Andelen utrikes födda blir 28 procent. Behovet av arbetskraftsinvandring blir betydligt lägre än i föregående alternativ.

... och färre förtidspensionärer

Nästa steg är att slutföra kalkylen genom att reducera förtidspenispensionerna med en tiondel. Reduktionen sker under en tioårsperiod.

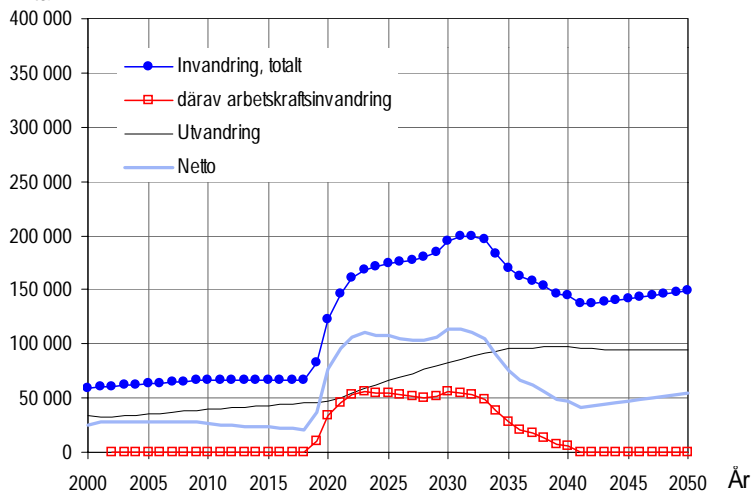
Antagandet ger på sikt ca 45 000 färre förtidspensionärer vilket betyder att behovet av arbetskraftsinvandring blir ca 90 000 lägre. Minskad följdivandring och färre födda ger ca 300 000 lägre folkmängd år 2050 än den i närmast föregående redovisade kalkylen.

Befolkningen når 12,5 miljoner år 2050. Andelen invandrare blir 27 procent. Behovet av arbetskraftsinvandring blir således betydligt lägre än i kalkylen med konstanta förvärvsfrekvenser och konstant andel förtidspensionärer dvs. dagens mönster.

Migration – om två personer ska försörja en pensionär

Alternativ där förvärvsfrekvensen stiger till 1990 års nivå

Antal

Antagandet om att återgå till 1990 års höga förvärvsfrekvenser kan synas oralistiskt. Numera är andelen högskolestuderande mycket högre än 1990 vilket med automatik medför att andelen förvärvsarbetande blir lägre i åldrarna under 30 år. En politisk målsättning är högskolestuderande ska fortsätta att öka. I åldrarna över 60 år finns det dock en stor grupp, speciellt bland de

välutbildade, med god hälsa som inte förvärvsarbetar⁸. När effekterna av det nya pensionssystemet blir mer kända ger det incitament till att arbeta längre.

Än mer orealistiskt torde antagandet vara om att reducera de förtidspensionerade med en tiondel. Om reduktionen ska vara möjlig måste arbetslivet bli betydligt mer uthålligt än vad det är i dag – förslitningar och utbrändhet måste bli mindre vanligt samtidigt som personer med nedsatt arbetsförmåga bereds plats i arbetslivet.

---

⁸ Se Livslängd, hälsa och sysselsättning - Demografiska rapporter 2002:3. Se också <http://www.scb.se/publkat/befolkning/livshalsa.asp>

Kalkyl med en årlig arbetskraftsinvandring av 20 000 per år

I kalkylen med en årlig arbetskraftsinvandring av 20 000 per år återgår vi till antaganden om *konstanta förvärvsfrekvenser* och *konstant andel förtidspensionärer*. Antalet arbetskraftsinvandrare bestäms till konstant antal per år – 20 000.

20 000 i arbetskraftsinvandring per år

Att kunna återgå till 1990 års höga förvärvsfrekvenser torde vara svårt och samtidigt sänka andelen förtidspensionärer. Låt oss därför åter gå tillbaka till första beräkningen där förvärvsfrekvenserna och andelen förtidspensionärer från år 2000 förblir konstanta. Nu bestämmer vi att antalet arbetskraftsinvandrare fr.o.m. år 2004 får uppgå till 20 000 per år vilket väl överensstämmer med förslag som framförts i debatten om arbetskraftsinvandring. I övrigt är förutsättningarna desamma som i det första alternativet.

Inte oväntat visar beräkningarna att en arbetskraftsinvandring med 20 000 per år förbättrar försörjningsbördan. År 2035 går det 0,60 pensionärer per förvärvsarbetande jämfört med 0,69 i alternativet utan arbetskraftsinvandring.

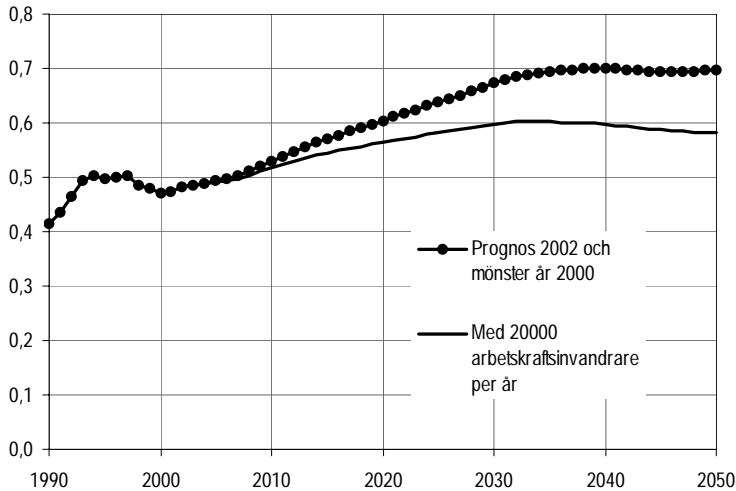
En arbetskraftsinvandring på 20 000 om året ger ur försörjningssynpunkt ett läge mitt emellan dagens och det som förväntas utan arbetskraftsinvandring fram till 2030.

Invandring gör att folkmängden ökar till 12,8 miljoner år 2050. 28 procent beräknas vara utrikes födda år 2050.

De förvärvsarbetandes försörjningsbörda

- med prognos 2002-50 och dagens förvärvsfrekvenser och andel förtidspensionärer
- med en årlig arbetskraftsinvandring på 20 000

Pensionärer per förvärvsarbetande

År

Den kraftiga uppgången i försörjningskvoten från 1990 till 1993 berodde på raset i antalet sysselsatta med 0,5 miljoner. En arbetskraftsinvandring med 20 000 per år förbättrar försörjningsläget jämfört med ingen arbetskraftsinvandring. Trots arbetskraftsinvandring med 20 000 kommer försörjningsläget att försämrats till år 2030 beroende på de stora pensionsavgångar och små födelsekullar som träder in på arbetsmarknaden. I alternativet "Arbetskraftsinvandring föryngrar befolkningen" är kvoten konstant – 0,5 fr. o m. 2008.

Kalkyl med fler invandrare i arbete

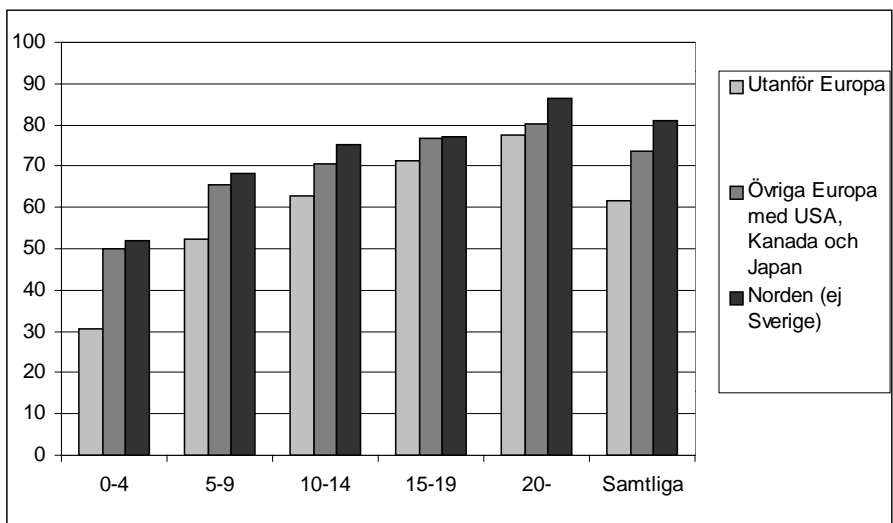
Kalkylen *fler invandrare i arbete* bygger på antagande om stigande förvärvsfrekvenser bland de utrikes födda. Övriga antagande är hämtade från SCB:s befolkningsprognos år 2002-50.

Fler invandrare i arbete

Sysselsättningsnivån bland utrikes födda är ca 30 procent lägre än bland inrikes födda. Bilden varierar dock beroende på hur länge invandrarna varit bosatt i Sverige och varifrån de kommer. Personer som kommer från de nordiska länderna har 20 procent lägre nivå än inrikes födda medan personer som kommer från länder utanför Europa har 40 procent lägre. Inte oväntat har invandrare med kort vistelsetid i Sverige lägre andel sysselsatta än de med lång.

Sysselsättningsnivån år 2000 för invandrare efter födelseland och tid i Sverige

Uppgifterna i diagrammet avser män. Mönstret för kvinnor är snarlikt. Index tal (inrikes födda =100)

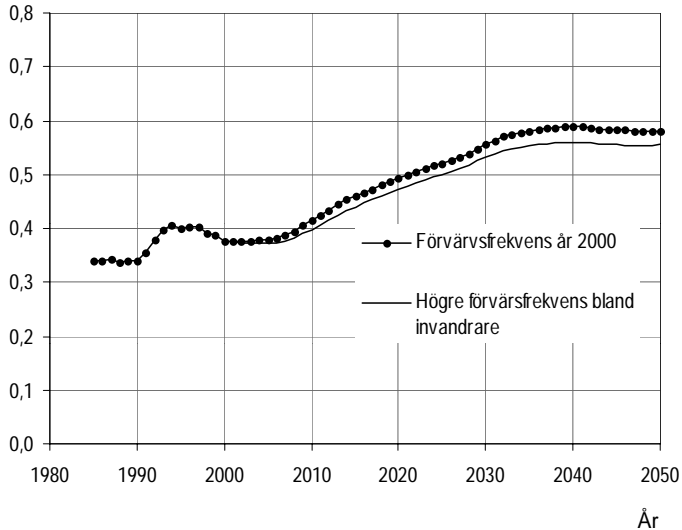

Skulle de utrikes födda ha samma sysselsättningsnivå som de inrikes födda skulle antalet förvärvsarbetande bli 200 000 fler. Låt oss se på de effekter en ökad förvärvsfrekvens bland invandrare får på försörjningsbördan. Vi antar att de utrikes födda under en tioårsperiod når samma nivå som de inrikes födda hade år 2000. I övrigt bygger kalkylen på SCB:s prognos år 2002-50. I denna kalkyl ingår inte förtidspensionärerna i försörjningsbördan.

De förvärvsarbetandes försörjningsbörda (enbart ålderspensionärer)

- med prognos 2002-50 och dagens förvärvsfrekvenser
- med antagande att de utrikes födda når förvärvsfrekvenserna bland de inrikes födda efter 10 år

Ålderspensionärer per förvärvsarbete

Denna kalkyl visar den maximala effekten av ökad förvärvsfrekvens bland utrikes födda. Försörjningsbördan förbättras men i mindre omfattning än i de tidigare redovisade alternativ. Högre förvärvsfrekvens bland utrikes ger framförallt mindre transfereringar till personer i de förvärvsarbetande åldrarna. Det ligger dock utanför dessa kalkyler.

Under de senaste åren har invandringen haft följande fördelning på ursprungsland:

Norden	20 procent
EU15 utom Norden	15 procent
Övriga Europa	15 procent
Utanför Europa	50 procent

Med tanke på att invandringen är störst bland utomeuropéer som har lägst förvärvsfrekvens är det svårt att tro antalet förvärvsarbetande bland de utrikes födda kan öka påtagligt.

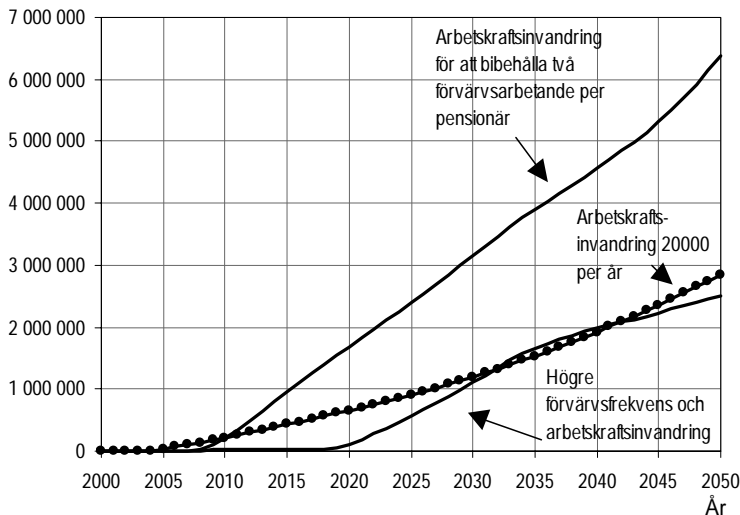
Folkökning

Dagens befolkning uppgår till ca 9 milj. Om 50 år kommer antalet att ha ökat med 1 milj. till 10 miljoner enligt SCB:s prognos 2002-50. Som jämförelse kan nämnas att sedan 1950 har befolkningen ökat med 2 milj.

De olika kalkylerna med arbetskraftsinvandring ger betydligt större folkökning till år 2050. Se nedanstående diagram!

Tillskott i befolkningen på grund av arbetskraftsinvandring

Antal

Det första räkneexemplet, att med hjälp av invandring behålla dagens försörjningskvot, ger helt orealistiska effekter. Räkneexemplet visar att befolkningen kommer att öka med ytterligare 6 miljoner under en 40 års period.

De båda andra alternativen ger en tillväxt med 2,5-3 milj. utöver SCB:s prognos år 2002-50. Kan de båda alternativen, d.v.s. arbetskraftsinvandring i kombination med ökad förvävsfrekvens och lägre andel förtidspensionärer kombineras så ger det goda möjligheter att behålla försörjningsbördan på en nivå som ligger nära dagens. Vi får en lugnare utveckling om vi tidigt bestämmer oss för en begränsad årlig arbetskraftsinvandring.

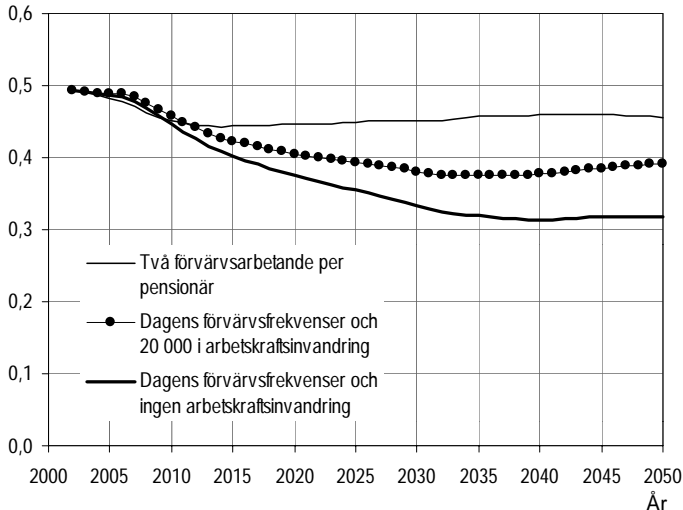
Större klyftor mellan de förvärvsaktiva och de äldre

Som tidigare påpekats finns en automatik i det nya pensionssystemet. Ökar försörjningsbördan blir det större klyftor mellan de förvärvsarbetande och de äldre. Den genomsnittliga pensionsnivån sjunker i förhållande till de förvärvsarbetandes standard. I dag är den genomsnittliga pensionsnivån 50 procent av den genomsnittliga förvärvsinkomsten. Om 30 år kommer pensionsnivån att sjunka till en tredjedel. Denna kalkyl utgår från SCB:s befolkningsprognos år 2002-50 och aktuella förvärvsfrekvenser.

En framtida arbetskraftsinvandring skulle reducera skillnaderna mellan de förvärvsarbetandes och de äldre. En kombinerad insats av arbetskraftsinvandring och fler i förvärvsarbetande gör att nergången av den framtida pensionsnivån bromsas upp och kan hamna på ca 40 procent av de förvärvsarbetandes inkomster.

Pensionen i förhållande till lönen enligt tre olika alternativ

Genomsnittlig pension i förhållande till genomsnittlig förvärvsinkomst

I diagrammet renodlas demografins påverkan på de framtida pensionsnivåerna. Fondernas utjämnande och ackumulerande effekter är inte med i beräkningarna.

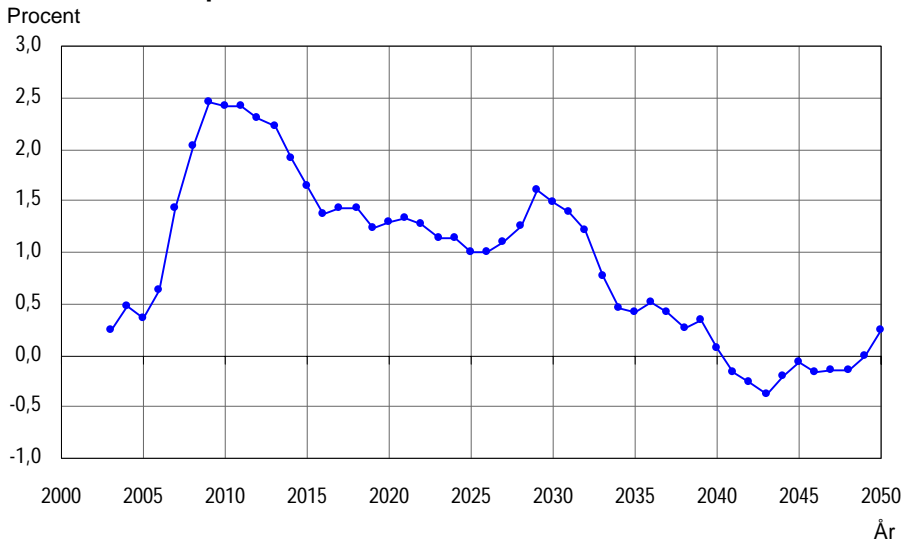
Pensionerna till de emigrerade saknas också i beräkningarna. – De som arbetat i Sverige och sedan utvandrat har rätt till få pension från Sverige.

Tillväxt

Ökar produktiviteten med drygt en procent per år behålls dagens standard för ålderspensionärerna. Åren 2007- 2015 krävs dock mer för bibehållen standard – ca 2 procent per år. Som regel ökar produktiviteten med omkring 2 procent per år. Det är därför sannolikt att standarden bland pensionärerna kommer att öka i framtiden.

Kalkylen som presenteras i nedanstående diagram bygger på SCB:s prognos år 2002-50 och förvärvsfrekvenserna år 2000.

Nödvändig förbättring av produktiviteten per år för att behålla dagens standard bland pensionärerna

Beräkningarna utgår från SCB:s befolkningsprognos 2002-50 och aktuella förvärvsfrekvenser.

Slutsatser

Stora pensionsavgångar, längre livslängd och små födelsekullar som inträder på arbetsmarknaden gör att antalet pensionärer kommer att öka snabbare än de förvärvsarbetande. Att med hjälp av invandring "fylla på" de förvärvsarbetande i samma takt som pensionärerna ökar torde i det närmast vara omöjligt. Flera vägar måste prövas som

- Att få fler personer i arbete
- Att minska antalet förtidspensionärer
- Att försöka få fler att arbeta efter 65 års ålder
- Att stimulera tillväxten
- Att stimulera barnafödandet
- Att effektivisera utbildningen så att tiden i utbildning minskar
- Att rekrytera arbetskraft utomlands.

Väljer Sverige att rekrytera arbetskraft utomlands bör vi så fort som möjligt bestämma en lämplig årlig nivå. Låter vi arbetskraftsinvandringen bli en restpost som bestäms av de kortsiktiga variationerna på arbetsmarknaden så kan det få ogynnsamma effekter. Kommer arbetskraftsinvandringen att variera kraftigt kommer troligen också återutvandringen att variera avsevärt. Många arbetskraftsinvandrare brukar återvända efter att ha varit i landet 3-5 år.

Skulle barnafödandet öka mer än det prognostiserade, från 95 000 i år till drygt 110 000 år 2020, medför det att försörjningsbördan blir större under de närmaste åren. Det bör dock ses som en "investering" vilket förbättrar försörjningsbördan på 25-50 års sikt.

De kraftiga variationerna i födelsekullarnas storlek i Sverige är ganska unikt jämfört med andra länder i Västeuropa. De stora variationerna är en extra belastning samhället eftersom både utbudet på arbetskraft varierar över tiden men också efterfrågan på tjänster som samhället erbjuder. Det blir snabba förändringar i försörjningsbördan då stora kullar lämnar de äldre då man förvärvsarbetar. Familjepolitiken bör vara utformad så att barnafödande ligger på en jämn nivå och inte som nu samvarierar med konjunkturcyklarna.

Beräkningarna

Beräkningarna har gjorts separat för personer födda i Sverige och personer födda utomlands. Antaganden om fruktsamhet och dödlighet är desamma i de båda populationerna medan antaganden om in- och utvandring är specifika för de båda populationerna. Antalet utflyttade beräknas via köns- och åldersspecifika utflyttningsrisker.

Antagande

Fruksamhet

Samma antagande om fruktsamhet som i framskrivningen år 2002 d.v.s. fruktsamheten går upp från 1,61 år 2002 till 1,80 år 2010 för att sedan ligga kvar på den nivån.

Dödlighet

Samma antagande om dödligheten som i framskrivningen år 2002. Medellivslängden för män ökar med 4,2 år till år 2050 och blir då 83,0 år medan medellivslängden för kvinnor antas öka med 4,0 år för att stanna på 86,1 år.

Utvandring

Antagandet om utvandringen skiljer sig från framskrivningen år 2002. Utflyttningsriskerna för *personer födda i Sverige* har satts till 60 procent av de risker som observerats för hela befolkningen (inkl utrikes födda) för perioden 1992-2001. Riskerna är konstanta för hela perioden. Antagandet ger en utvandring på drygt 17 000 år 2002 vilket ligger mellan de värden som observerats åren 2000 och 2001.

Utflyttningsriskerna för *utrikes födda* har beräknats från den observerade utflyttningen åren 1980-82. Då var antalet flyktingar betydligt lägre i landet än nu och därmed var utflyttningen högre. Blir det arbetskraftsinvandring är det troligt att benägenheten att flytta från Sverige åter ökar. Till en början har utflyttningsriskerna reducerats med 40 procent. Antagandet ger en utvandring på 16 000 år 2002 vilket är några hundra fler än vad som observerats år 2001. Reduktion avtar årligen med 2 procentenheter enheter till 2022 då arbetskraftsinvandringen antas ha fått en betydande omfattning.

Invandring

Invandringen är delad på tre komponenter:

- Återinvandring av födda i Sverige.
- Traditionell invandring dvs. familjeband, flyktingar, studerande
- Arbetskraftsinvandrare.

Återinvandringen av personer födda i Sverige har satts till 70 procent av dem som utvandrade två år tidigare. Det är en förenklad bild av det mönster som observerats.

Den traditionella invandringen har satts till 4 procent av antalet utrikes födda föregående år. En stor del av invandringen beror på familjbildning med tidigare invandrade och återförening av familjer. Under perioden 1980-2001 är det observerade procenttalet i genomsnitt 5,1. Så länge som antagandena i prognosen 2002-50 ger högre invandring än fyraprocentnivån har prognosens antagande företräde.

Arbetskraftsinvandringen har beräknats som ett "gap" lika med $2 * (\text{antal ålderspensionärer} + \text{antal förtidspensionärer}) - \text{antalet förvärvsarbete}$. Gapet bestämmer invandringen **påföljande** år⁹. Blir värdet negativt sätt behovet av arbetskraftsinvandring till noll. Arbetskraftsinvandrare antas vara högst 39 år. Med arbetskraftsinvandrarna kommer också barn. Ev. familjbildning eller återförening av familjer sker via den traditionella invandringen.

Förvärvsfrekvenser

Förvärvsfrekvenser fördelade på ålder (femårsklasser) och kön har beräknats på uppgifter från RAMS (Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik) år 2000. I alternativet med höga förvärvsfrekvenser "Fler förvärvsarbete och färre förtidspensionärer" har förvärvsfrekvenserna beräknats från ÅRSYS (RAMS föregångare) åren 1989 och 1990. Under en tioårsperiod från 2002 stiger förvärvsfrekvenserna rätlinjigt till den höga nivån år 2012.

---

⁹ Förvärvsfrekvenserna för arbetskraftsinvandrare har för enkelhetens skull satts till samma nivå som för hela befolkningen dvs. ca 80 procent i de åldrar som är aktuella. Beräknas behovet av arbetskraftsinvandrare ett år till 10 000 kräver modellen att $10\,000/0,8 = 12\,500$ vuxna invandrar. Med de vuxna invandrar också barn. Sammanlagt genererar ett behov på 10 000 arbetskraftsinvandrare initialt 16 000 invandrare. Därefter kommer en följdinvandring av ytterligare familjemedlemmar.

I alternativet "Fler i invandrare i arbete" har förvärvsfrekvenserna för respektive grupper hämtats från RAMS år 2000.

Förtidspensionärer

Köns- och ålders specifika frekvenser för förtidspensioner bygger på "heltidsfrånvaro" publicerad i "Statistikinformation Is-I 2002:2".

Uppgifterna avser december år 2001.

Förtida uttag av pension i åldrarna 61-64 år har satt till 7 procent för männen och 3 procent för kvinnorna (RFV Analyserar 2002:3 Äldres utträde ur arbetsmarknaden - nu och i framtiden).

I alternativet med lägre andel förtidspensionärer har frekvenserna reducerats med 10 procent. Reduktionen sker rätlinjigt under 10 år.

Tabeller

Följande tabeller är underlag till diagrammen eller igår i antagandena som använts i beräkningarna.

I en del tabeller redovisas uppgifter bara vart femte år. Det görs när förändringarna är små och utvecklingen i det närmaste linjär.

Försörjningsbördan för 20-64åringar	29
Andel av befolkningen efter kön och ålder med förtidspension i december 2001	30
De förvärvsarbetandes försörjningsbörda av äldre och förtidspensionärer om dagens mönster bibehålles	31
Migration enligt alt. Arbetskraftsinvandring föryngrar befolkningen	33
De förvärvsarbetandes försörjningsbörda (antal pensionärer per förvärvsarbete) enligt tre alternativ	35
Migration enligt alt. Fler förvärvsarbete och färre förtidspensionärer	37
Sysselsättningsnivå år 2000 för inrikes och utrikes födda efter kön och tid i Sverige - indextal (Män födda i Sverige = 100).....	38
Förvärvsfrekvenser år 1990 och 2000 efter kön och ålder.....	38
Förvärvsfrekvenser år 2000 för inrikes och utrikes födda efter kön och ålder	39
Antal ålderspensionärer per förvärvsarbete enligt två alternativ.....	39
Pensionsnivån i förhållande till genomsnittlig förvärvsinkomst.....	40

Försörjningsbördan för 20-64-åringar

År	0-19 och		65+/20-64
	65+/20-64	0-19 / 20-64	
1950	0,65	0,49	0,17
1955	0,69	0,51	0,19
1960	0,72	0,52	0,20
1965	0,71	0,49	0,22
1970	0,71	0,47	0,24
1975	0,74	0,47	0,26
1980	0,75	0,46	0,29
1985	0,74	0,43	0,30
1990	0,73	0,43	0,31
1995	0,73	0,42	0,30
2000	0,70	0,41	0,29
Enligt SCB:s prognos 2002-50			
2005	0,70	0,40	0,29
2010	0,71	0,39	0,32
2015	0,73	0,38	0,36
2020	0,78	0,40	0,38
2025	0,81	0,41	0,40
2030	0,84	0,41	0,43
2035	0,86	0,41	0,45
2040	0,86	0,41	0,46
2045	0,85	0,40	0,45
2050	0,85	0,40	0,45

Se avsnittet: Ökad försörjningsbörda

Andel av befolkningen efter kön och ålder med förtidspension i december 2001

I åldersgruppen 60-64 ingår förtida uttag av pension

Ålder	Män	Kvinnor
15-19	0,01	0,01
20-24	0,01	0,01
25-29	0,01	0,01
30-34	0,02	0,02
35-39	0,03	0,04
40-44	0,04	0,06
45-49	0,06	0,08
50-54	0,08	0,12
55-59	0,13	0,18
60-64	0,25	0,29

Se avsnittet: Ökad försörjningsbörda

Observera att förtida uttag av pension i åldrarna 61-64 år har satt till 7 procent för männen och 3 procent för kvinnorna (RFV Analyserar 2002:3 Äldres utträde ur arbetsmarknaden - nu och i framtiden).

De förvärvsarbetandes försörjningsbörda av äldre och förtidspensionärer om dagens mönster bibehålles

År	Ålders- pensionärer per förvärs- arbetande	Förtids- pensionär per förvärs- arbetande	Ålders- och förtids- pensionärer per förvärs- arbetande
1985	0,34	..	..
1986	0,34	..	..
1987	0,34	0,07	0,41
1988	0,34	0,07	0,41
1989	0,34	0,07	0,41
1990	0,34	0,07	0,42
1991	0,36	0,08	0,43
1992	0,38	0,09	0,47
1993	0,40	0,10	0,49
1994	0,41	0,10	0,50
1995	0,40	0,10	0,50
1996	0,40	0,10	0,50
1997	0,40	0,10	0,50
1998	0,39	0,09	0,49
1999	0,39	0,09	0,48
2000	0,38	0,09	0,47
Kalkyl			
2001	0,38	0,10	0,47
2002	0,38	0,11	0,48
2003	0,38	0,11	0,49
2004	0,38	0,11	0,49
2005	0,38	0,11	0,49
2006	0,38	0,12	0,50
2007	0,39	0,12	0,50
2008	0,40	0,12	0,51
2009	0,40	0,12	0,52
2010	0,41	0,12	0,53
2011	0,42	0,11	0,54
2012	0,43	0,11	0,55
2013	0,44	0,11	0,56
2014	0,45	0,11	0,56
2015	0,46	0,11	0,57
2016	0,47	0,11	0,58
2017	0,47	0,11	0,58
2018	0,48	0,11	0,59
2019	0,49	0,11	0,60

(fortsättning) De förvärvsarbetandes försörjningsbörda av äldre och förtidspensionärer om dagens mönster bibehålls

År	Ålders- pensionärer per förvärs- arbetande	Förtids- pensionär per förvärs- arbetande	Ålders- och förtids- pensionärer per förvärs- arbetande
2020	0,49	0,11	0,60
2021	0,50	0,11	0,61
2022	0,51	0,11	0,62
2023	0,51	0,11	0,62
2024	0,52	0,11	0,63
2025	0,52	0,12	0,64
2026	0,53	0,12	0,64
2027	0,53	0,12	0,65
2028	0,54	0,12	0,66
2029	0,55	0,12	0,67
2030	0,56	0,12	0,67
2031	0,56	0,12	0,68
2032	0,57	0,11	0,68
2033	0,57	0,11	0,69
2034	0,58	0,11	0,69
2035	0,58	0,11	0,69
2036	0,58	0,11	0,70
2037	0,59	0,11	0,70
2038	0,59	0,11	0,70
2039	0,59	0,11	0,70
2040	0,59	0,11	0,70
2041	0,59	0,11	0,70
2042	0,59	0,11	0,70
2043	0,58	0,11	0,70
2044	0,58	0,11	0,70
2045	0,58	0,11	0,69
2046	0,58	0,11	0,69
2047	0,58	0,11	0,69
2048	0,58	0,11	0,69
2049	0,58	0,12	0,70
2050	0,58	0,12	0,70

Se avsnittet: Kalkyl utan arbetskraftsinvandring

Migration enligt alt. Arbetskraftsinvandring för yngre befolkningen

Tusental

År	Invandring, totalt	Därav arbetskraftsinvandring	Utvandring	Netto
2000	59	-	34	25
2001	61	-	32	29
Kalkyl				
2002	61	-	33	28
2003	62	-	34	28
2004	62	-	35	28
2005	63	-	36	28
2006	64	-	36	27
2007	64	-	37	27
2008	88	14	38	50
2009	132	41	40	92
2010	166	63	43	123
2011	189	75	48	141
2012	205	82	53	152
2013	216	85	59	157
2014	223	85	65	159
2015	224	82	71	153
2016	221	77	76	145
2017	217	70	82	135
2018	218	68	87	131
2019	219	66	92	127
2020	219	62	97	122
2021	221	60	102	119
2022	224	60	106	118
2023	228	59	109	119
2024	228	57	111	117
2025	232	56	114	118
2026	233	54	116	117
2027	235	53	119	117
2028	239	53	121	118
2029	243	53	123	120
2030	253	56	126	127
2031	256	55	128	128
2032	257	52	131	126
2033	255	48	133	121
2034	244	39	135	109

(fortsättning) Migration enligt alt. Arbetskraftsinvandring för yngre befolkningen

Tusental

År	Invandring, totalt	Därav arbetskraftsinvandring	Utvandring	Netto
2035	232	29	137	96
2036	226	23	137	89
2037	226	21	138	88
2038	226	19	138	88
2039	226	17	138	88
2040	232	19	139	94
2041	237	20	140	97
2042	239	19	140	98
2043	243	20	141	101
2044	248	21	143	105
2045	261	26	144	117
2046	277	34	146	132
2047	292	40	148	143
2048	306	46	152	154
2049	321	52	155	166
2050	338	59	159	180

Se avsnitt: Arbetskraftsinvandring för yngre befolkningen.

De förvärvsarbetandes försörjningsbörda (antal pensionärer per förvärvsarbetande) enligt tre alternativ

År	Observerat	Prognos 2002- 50 och mönster år 2000	Arbetskrafts- invandring föryngrar befolkningen	Med 20000 arbetskrafts- invandrare per år
1990	0,42			
1991	0,43			
1992	0,47			
1993	0,49			
1994	0,50			
1995	0,50			
1996	0,50			
1997	0,50			
1998	0,49			
1999	0,48			
2000	0,47			
2001		0,47	0,50	
2002		0,48	0,48	0,48
2003		0,49	0,49	0,49
2004		0,49	0,49	0,49
2005		0,49	0,49	0,49
2006		0,50	0,50	0,49
2007		0,50	0,50	0,50
2008		0,51	0,51	0,50
2009		0,52	0,51	0,51
2010		0,53	0,52	0,52
2011		0,54	0,52	0,52
2012		0,55	0,52	0,53
2013		0,56	0,52	0,54
2014		0,56	0,52	0,54
2015		0,57	0,52	0,55
2016		0,58	0,51	0,55
2017		0,58	0,51	0,55
2018		0,59	0,51	0,56
2019		0,60	0,51	0,56
2020		0,60	0,51	0,56
2021		0,61	0,51	0,57
2022		0,62	0,51	0,57
2023		0,62	0,51	0,57
2024		0,63	0,51	0,58
2025		0,64	0,51	0,58

(fortsättning) De förvärvsarbetandes försörjningsbörda (antal pensionärer per förvärvsarbetande) enligt tre alternativ

År	Observerat	Prognos 2002-50 och mönster år 2000	Arbetskraftsinvandring föryngrar befolkningen	Med 20000 arbetskraftsinvandrare per år
2026		0,64	0,51	0,58
2027		0,65	0,51	0,59
2028		0,66	0,51	0,59
2029		0,67	0,51	0,59
2030		0,67	0,51	0,60
2031		0,68	0,51	0,60
2032		0,68	0,51	0,60
2033		0,69	0,51	0,60
2034		0,69	0,50	0,60
2035		0,69	0,50	0,60
2036		0,70	0,50	0,60
2037		0,70	0,50	0,60
2038		0,70	0,50	0,60
2039		0,70	0,50	0,60
2040		0,70	0,50	0,60
2041		0,70	0,50	0,60
2042		0,70	0,50	0,59
2043		0,70	0,50	0,59
2044		0,70	0,50	0,59
2045		0,69	0,51	0,59
2046		0,69	0,51	0,59
2047		0,69	0,51	0,58
2048		0,69	0,51	0,58
2049		0,70	0,51	0,58
2050		0,70	0,51	0,58

Se avsnittet: 20 000 i arbetskraftsinvandring per år.

Det finns en eftersläpning i modellen. Arbetskraftsinvandrarna kommer därför något för sent vilket gör att försörjningskvoten ibland överstiger 0,50.

Migration enligt alt. Fler förvärvsarbetande och färre förtidspensionärer

Tusental

År	Invandring, totalt	därav arbetskrafts- invandring	Utvandring	Netto
2001	61	-	32	29
Kalkyl				
2002	61	-	33	28
2005	63	-	35	28
2010	66	-	39	27
2015	66	-	43	23
2018	66	-	45	21
2019	83	11	46	37
2020	123	34	47	76
2021	146	46	50	95
2022	161	53	55	106
2023	169	56	59	110
2024	171	55	63	108
2025	174	55	66	108
2026	175	52	70	105
2027	176	51	73	103
2028	180	51	76	104
2029	185	51	79	106
2030	195	56	82	113
2031	199	55	85	114
2032	199	53	88	111
2033	196	48	91	105
2034	184	38	94	90
2035	170	28	95	75
2036	162	21	96	66
2037	158	18	97	62
2038	153	13	97	56
2039	146	8	97	49
2040	144	5	97	47
2041	137	0	96	41
2042	138	-	96	42
2043	139	-	95	44
2045	142	-	94	47
2050	148	-	94	54

Se avsnittet. Fler förvärvsarbetande och färre förtidspensionärer.

Sysselsättningsnivå år 2000 för inrikes och utrikes födda efter kön och tid i Sverige - indextal (Män födda i Sverige = 100)

Kön	Födelseland			
	Tid i Sverige	Sverige	Norden (ej Sverige)	Övriga Europa med USA, Kanada och Japan
Män				
0-4	..	51,9	50,0	30,4
05-9	..	68,2	65,5	52,3
10-14	..	75,3	70,5	62,9
15-19	..	77,1	76,7	71,4
20-	..	86,3	80,3	77,6
Totalt	100,0	81,0	73,8	61,5
Kvinnor				
0-4	..	53,5	31,8	19,2
05-9	..	72,2	51,7	39,7
10-14	..	75,8	65,0	53,5
15-19	..	78,3	72,4	64,4
20-	..	82,4	72,1	68,6
Totalt	93,7	80,0	61,5	49,8

Se avsnittet: Fler invandrare i arbete.

Indextalen i tabellen bygger på åldersstandardiserade värden.

Förvärvsfrekvenser år 1990 och 2000 efter kön och ålder

	1990		2000	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
16-19	43,7	48,1	20,4	23,5
20-24	80,1	80,2	62,0	54,8
25-29	87,0	84,9	79,0	69,5
30-34	89,6	86,7	84,4	75,6
35-39	90,8	88,5	84,2	78,4
40-44	91,9	90,0	84,2	81,7
45-49	91,9	89,7	84,0	83,0
50-54	89,7	85,6	83,5	81,6
55-59	84,4	76,3	77,3	74,3
60-64	63,8	52,0	50,3	45,6
65-69	18,9	8,6	13,1	7,2
70-74	9,8	2,9	4,1	1,4

Se avsnitt: Fler förvärvsarbetande och färre förtidspensionärer.

Förvärvsfrekvenser år 2000 för inrikes och utrikes födda efter kön och ålder

Ålder	Män		Kvinnor	
	Inrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda	Utrikes födda
16-19	21,3	12,9	24,5	15,3
20-24	64,0	44,7	57,5	35,8
25-29	82,0	56,9	73,6	44,7
30-34	88,2	61,5	80,3	50,3
35-39	88,4	62,9	82,8	55,9
40-44	88,4	63,2	85,8	61,7
45-49	87,4	63,8	86,6	64,0
50-54	86,3	63,6	84,6	63,0
55-59	79,8	57,9	77,0	53,0
60-64	52,4	36,9	48,0	30,6
65-69	13,6	9,7	7,5	5,4
70-74	4,2	3,0	1,4	1,3
75-	1,1	1,2	0,3	0,3

Se avsnitt: Fler invandrare i arbete.

Antal ålderspensionärer per förvärsarbetande enligt två alternativ Här redovisas enbart ålderspensionärer

År	Observerat	Enligt förvärvsfrekvens år 2000 och SCB:s prognos 2002-50	
		Högre förvärs- frekvens bland invandrare – i övrigt lika	
1985	0,34		
1990	0,34		
1995	0,40		
2000	0,38		
2005		0,38	0,37
2010		0,41	0,40
2015		0,46	0,44
2020		0,49	0,47
2025		0,52	0,50
2030		0,56	0,53
2035		0,58	0,55
2040		0,59	0,56
2045		0,58	0,56
2050		0,58	0,56

Se avsnitt: Fler invandrare i arbete.

Pensionsnivån i förhållande till genomsnittlig förvärvsinkomst

År	Två förvärvs- arbetande per pensionär	Återgång till 1990 års förvärvs- frekvenser och arbetskrafts- invandring	Dagens förvärvs- frekvenser och 20 000 i arbetskrafts- invandring	Dagens förvärvs- frekvenser och ingen arbets- kraftsinvandring
2002	0,49	0,50	0,49	0,49
2005	0,48	0,52	0,49	0,49
2010	0,45	0,51	0,46	0,45
2015	0,44	0,47	0,42	0,40
2020	0,45	0,44	0,41	0,38
2025	0,45	0,44	0,39	0,35
2030	0,45	0,44	0,38	0,33
2035	0,46	0,44	0,38	0,32
2040	0,46	0,44	0,38	0,31
2045	0,46	0,45	0,39	0,32
2050	0,46	0,46	0,39	0,32

Se avsnittet: Större klyftor mellan förvärvsaktiv och äldre.